

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Høring - NOU 2014:4 Enklere regler - bedre anskaffelser, Forenkling av norske anskaffelsesregelverk

Det vises til brev datert 20.06.2014 fra Nærings- og Fiskeridepartement om enklere regler – bedre anskaffelser, forenkling av norske anskaffelsesregelverk. Det ytres under punkt 2.3, konkrete anskaffelser som er unntatt EUs nye anskaffelsesdirektiv, et ønske om innspill på utvalgets vurderinger av de ulike unntakene, særlig fra de bransjene de angår. Kommunalbanken uttaler seg i den anledning om låneopptak som leverandør til kommunal sektor av denne tjenesten.

2.3 Konkrete anskaffelser som er unntatt EUs nye anskaffelsesdirektiv

Utvalgets utgangspunkt er at anskaffelser som er unntatt direktivet, også skal unntas det norske anskaffelsesregelverket. Utvalget foreslår likevel at noen av disse kontraktene skal underlegges loven og forskriftens del I, noe som inkluderer finansielle tjenester og låneopptak.

Kommunalbanken mener at det ikke foreligger særlige grunner for at det skal legges opp til et strengere regime nasjonalt enn det Norge er forpliktet til i henhold til anskaffelsesdirektivet. Kommunalbanken er i så måte enig med utvalgets utgangspunkt om at anskaffelser som er unntatt det nye anskaffelsesdirektivet også bør være unntatt det norske anskaffelsesregelverket.

Kommunalbanken anser at låneopptak som tjeneste er lite egnet for inkludering i anskaffelsesregelverket. Dette fordi lånets pris i form av rentekostnaden endrer seg i tråd med markedssvingningene som kan være store og hyppige. For långiver gjør endringer i markedrentene det utfordrende å ha tilbud stående over flere timer. En anskaffelsesprosedyre over flere dager eller uker vil medføre vesentlig risiko for at prisen på lånet i form av renten vil måtte endres som følge av markedsbegivenheter. Denne prisrisikoen må leverandøren da

flytte over til kundene, gitt at leverandøren i det hele tatt er villig til å kommittere en bindende rentebetingelse over en lang tidshorison. En lengre tilbudsperiode vil dermed medføre økt rentekostnad for kommunal sektor samt potensielt færre tilbydere per forespørsel, hvilket ikke kan være i tråd med lovgivers hensikt med regelverket. Dette gjør seg ytterligere gjeldende når det gjelder tilbud om lån med fast rente ettersom en fast rente endrer seg løpende, og hvor et tilbud dermed ideelt må forkastes eller aksepteres nærmest umiddelbart.

Kommunal sektor dekker i dag rundt to tredjedeler av sitt lånebehov gjennom ordinære gjeldsbrevlån tilbudt av ulike finansinstitusjoner, og rundt en tredjedel av behovet gjennom emisjoner av sertifikat- og obligasjonslån, ofte med finansinstitusjoner som investorer. Da lånealternativene benyttes om hverandre for å dekke samme finansieringsbehov, er det svært vesentlig at de ulike formene for finansieringsløsning behandles likt i det kommende regelverket. Dette for å sikre at finansieringsløsningen i form av enten gjeldsbrevlån eller sertifikat- og obligasjonslån ikke forskjellsbehandles, og at de ulike leverandørene blir stilt ovenfor samme prosedyrekrav mot kommunal sektor i deres låneopptak, noe som sikrer at kommunene har flere finansieringsløsninger og leverandører å velge mellom. Alternativet vil være færre tilbydere og mindre reell konkurranse.

Det kan her vises til dagens regelverk, hvor forespørsler om finansiering som ikke følger prosedyrekravene medfører at kommunene etter regelverket kan velge mellom de leverandørene som tilbyr sertifikat- og obligasjonslån¹. For tradisjonelle utlån som følger prosedyrereguleringen, vil derimot situasjonen gjerne være motsatt. Her vil institusjonene som tilbyr gjeldsbrevlån² typisk kunne gi tilbud, mens tilbyderne av sertifikater og obligasjoner som videreselger disse til investorer, har vansker med å forutsi etterspørselen fra investor flere dager frem i tid, og dermed gjerne avstår fra å gi tilbud. Det synes dermed klart at regelverket slik det fremstår i dag heller bidrar til å begrense konkurranse enn å fremme dette³.

Kommunalbanken har opplevd at kommunal sektor i svært stor grad har ansett finansiering som unntatt prosedyrereguleringen etter § 3 – 1 (2) e) i forskrift om offentlige anskaffelser, og at det samtidig har vært reell konkurranse i markedet for finansiering til kommunal sektor. Dette synes å ha sikret kommunene markedsvilkår på sine avtaler, hvilket indikerer at konkurransen vil beholdes om låneopptak unntas anskaffelsesregelverket i tråd med konklusjonen i lovgivningsarbeidet i EU, hvor det heter at «...lån, uanset om de forekommer i forbindelse med udstedelse eller andre operationer vedrørende verdipapirer eller andre finansielle instrumenter, ikke bør være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.» Som vist over vil krav til formalisering av konkurransen kunne innebære økte transaksjonskostnader, både for det offentlige og for leverandørene. Deler av leverandørens transaksjonskostnader må det påregnes at innkalkuleres i en noe høyere finansieringskostnad, hvilket for låneopptak vil gjøre anskaffelsesregelverket lite egnet til å realisere formålet om forretningsmessig og effektiv bruk av det offentliges ressurser.

Kommunalbanken understreker viktigheten av at nytt regelverk likebehandler ulike finansieringsløsninger. Ordinære låneopptak er derfor lite egnet for inkludering i

¹ Melgerhus og markets-avdelingene til forretnings- og sparebankene.

² Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt er de primære tilbyderne.

³ Lenvik kommune som ble ilagt bot av KOFA for ulovlig direkteanskaffelse da to tilbydere ble spurt om å gi tilbud, mottok ved siste låneopptak som ble lyst ut via DOFFIN kun tilbud fra Kommunalbanken, Nordlys, 07.10.14.

anskaffelsesregelverket, og da særlig prosedyrereguleringen i del II og III i forskrift om offentlige anskaffelser. På den bakgrunn støtter Kommunalbanken at anskaffelser som er unntatt EUs direktiv også skal unntas det norske anskaffelsesregelverket, inkludert låneopptak.

Vennlig hilsen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Martin Spillum". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Martin Spillum
Direktør, Operativ virksomhet og markeder